

การเปรียบเทียบเสียงปรัภาคระหว่าง ภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุง กับภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่¹

อรพัช บวรรักษา

วิราพร หงษ์เวียงจันทร์

รับบทความ: 30 กรกฎาคม 2562

แก้ไขบทความ: 20 กันยายน 2562

ตอบรับ: 20 มกราคม 2563

ออนไลน์: 19 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเสียงปรัภาคระหว่างภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับภาษาไทยถิ่นที่จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย ภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงเก็บข้อมูลที่บ้านยางเก็ง เมืองเชียงตุง ส่วนภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เก็บข้อมูลที่บ้านต้นแห่นหลวงและบ้านต้นแห่น้อย อำเภอสันป่าตอง โดยนำคำศัพท์จำนวนประมาณ 1,200 คำ ไปสอบถามผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 50–60 ปี ถิ่นละ 4 คน แล้วนำมาพิจารณาความคล้ายคลึงและความแตกต่างของเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์

ผลการศึกษาพบว่า เสียงปรัภาคระหว่างเสียงพยัญชนะแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) เสียงปรัภาคระหว่างเสียงพยัญชนะที่มีลักษณะ 3 ลักษณะ ได้แก่ เสียงปรัภาคระหว่างเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว เสียงปรัภาคระหว่างเสียงพยัญชนะต้นควบ และเสียงปรัภาคระหว่างเสียงพยัญชนะท้าย

¹ บทความเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากับภาษาไทยถิ่นที่จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย” ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2561

2) เสียงปฏิภาคที่ต่างกันมี 3 ลักษณะ ได้แก่ เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นเดี่ยว เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นควบ และเสียงปฏิภาคของพยัญชนะท้าย

เสียงปฏิภาคสระแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) เสียงปฏิภาคที่เหมือนกัน มี 18 เสียง 2) เสียงปฏิภาคที่ต่างกันมี 2 ลักษณะ คือ แบบที่ทั้งสองถิ่นเป็นเสียงสระเดี่ยวเช่นเดียวกัน แต่เป็นคนละหน่วยเสียง และแบบที่ถิ่นหนึ่งเป็นเสียงสระเดี่ยว แต่อีกถิ่นหนึ่งเป็นเสียงสระประสม ส่วนเสียงปฏิภาควรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงและเชียงใหม่มีทั้งที่เหมือนกันและคล้ายกัน

คำสำคัญ เสียงปฏิภาค ไทยถิ่น เชียงตุง เชียงใหม่

A Comparative Sound Correspondence: The Study of Tai Khün in Kengtung and Chiang Mai

Oapat Borwornraksa
Wiraphorn Hongwiangchan

Received: July 30, 2019

Revised: September 20, 2019

Accepted: January 20, 2020

Online: June 19, 2020

Abstract

This study aims to compare the sound correspondence of the Tai Khün language in Kengtung, The Republic of the Union of Myanmar with that in Chiang Mai province, Thailand. The data collection of Tai Khün took place at Banyangkeng, Kengtung and Bantonhaenluang and Bantonhaennoi, Sanpatong District. 1,200 words were elicited by asking 4 informants who were 50–60 years old. The consonant sounds, the vowel sounds and tones are classified based on differences found between the two regions.

The study found that there are two kinds of sound correspondences, namely the same sound correspondence and the different sound correspondence. Each sound correspondence is composed of 3 categories, which are the sound correspondence of initial consonants, the sound correspondence of initial consonant clusters, and the sound correspondence of final consonants.

There are two types of vowel sound correspondences, which are; the vowel sound correspondences sounding similar to each other which

has 18 sounds, and the vowel sound correspondence sounding different which can be categorized into 2 types 1) the type that both of the regions share the same single vowel sounds but have different phonemes 2) one region has single vowel sounds and the other has gliding vowels sounds. For the Tai Khün language in both Kengtung and Chiang Mai have both similar and different tone correspondences.

Keywords: Sound correspondence, Tai Khün, Kengtung, Chiang Mai

1. บทนำ

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นพื้นที่ที่มีคนกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่สำคัญ 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่พูดภาษาตระกูลออสโตรเอเชียติก ภาษาตระกูลจีน-ทิเบต ภาษาตระกูลม้ง-เย้า ภาษาตระกูลออสโตรเนเซียน และภาษาตระกูลไท ในบรรดาผู้พูดภาษาทั้ง 5 ตระกูลนี้ กลุ่มผู้พูดภาษาตระกูลไทมีจำนวนมากที่สุด ทั้งยังกระจายอยู่กันเป็นบริเวณกว้างใน 8 ประเทศ ได้แก่ ประเทศจีน อินเดีย เมียนมา เวียดนาม ไทย ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย

สิ่งที่น่าสนใจประการหนึ่ง คือ ในประเทศต่าง ๆ ดังกล่าว นอกจากจะมีประชากรกลุ่มใหญ่ตามชื่อประเทศแล้ว ประเทศเหล่านี้ยังมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลไทหลายกลุ่มปะปนอยู่เป็นกลุ่มใหญ่บ้างกลุ่มเล็กบ้าง กลุ่มผู้พูดภาษาตระกูลไทที่อยู่กระจายกันไปนี้อาจเป็นเจ้าของพื้นที่ดั้งเดิมแต่ถูกกลุ่มที่มีความสามารถทางการสู้รบขยายอำนาจเข้ามาปกครอง หรือเป็นเพราะถูกกวาดต้อนมาจากการศึกสงคราม หรืออพยพย้ายถิ่นเพื่อหาที่ทำกินใหม่ ทำให้หลายประเทศมีกลุ่มชาติพันธุ์อื่นเข้าไปอยู่ปะปนมากบ้างน้อยบ้างและในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น ในประเทศไทยมีกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำ ไทพวน ผู้ไท ลาวเวียง กระจายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ เป็นจำนวนไม่น้อย

ในบรรดากลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ นั้น กลุ่มชาติพันธุ์ที่น่าสนใจกลุ่มหนึ่งก็คือกลุ่มชาติพันธุ์ไทเขิน² จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชาวไทเขินพบว่าที่เมืองเชียงตุง รัฐฉาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีกลุ่มชาติพันธุ์ไทเขินมากที่สุด (ธีรภาพ โลหิตกุล, 2538, น. 37) จำนวนประมาณ 115,000 คน (Lewis, 2009, as cited in Owen, 2012, p. 12) คนกลุ่มนี้ยังใช้ภาษาไทเขินติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน และยังคงดำรงวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีของตนไว้ได้เป็นอย่างดี ส่วนในประเทศไทยมีผู้พูดภาษาไทเขินจำนวนประมาณ 6,280 คน (Lewis, 2009, as cited in Owen,

² งานวิจัยนี้ใช้คำว่า “ไทเขิน” ตามที่คนไทยส่วนใหญ่นิยมใช้ ภาษาไทเขินนี้หากเรียกตามลักษณะการออกเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นเสียงลิ้นลิ (ไม่มีลม) ก็อาจเรียกว่าภาษาไตเขิน หรือไตเขิน หรือไตชิน อย่างไรก็ตามบางท่านเรียกภาษานี้ว่า ภาษาไทเขิน หรือไทชิน

2012, p. 12) เรื่องเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2531, น. 146) กล่าวว่าชาวไทเขินในเมืองเชียงตุง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้อพยพมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังพบว่า มีชาวไทเขินอาศัยอยู่ที่จังหวัดน่านอีกด้วย

ส่วนการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทเขินพบว่า ในปี ค.ศ. 1957 Søren Egerod ได้เขียนบทความเรื่อง “Essentials of Khün Phonology and Script” เอเกอร์รอดกล่าวว่า เขาเก็บข้อมูลขณะที่พำนักอยู่ในเชียงตุง แต่ไม่ได้ระบุว่า ภาษาไทเขินที่ศึกษานั้นเป็นสำเนียงของท้องถิ่นใด ในปี ค.ศ. 1978 Rasi Petsuk เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง *General Characteristics of the Khün language* โดยศึกษาภาษาไทเขินเชียงตุงสำเนียงกวางเมือง จากผู้บอกภาษาซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทย และในปี ค.ศ. 2012 Owen ได้เขียนบทความเรื่อง *A Tonal Analysis of Contemporary Tai Khuen Varieties* โดยศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์ของ ภาษาไทเขินที่เชียงตุง 5 ถิ่น จะเห็นได้ว่า ที่ผ่านมากการศึกษาภาษาไทเขินโดยเฉพาะ การศึกษาในแง่เปรียบเทียบข้ามประเทศยังมีจำนวนน้อย ทั้งที่ภาษาไทเขินเป็น ภาษาที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าภาษาอื่น ๆ ในกลุ่มภาษาตระกูลไท ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทเขินมีถิ่นฐานตั้งอยู่ในสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งที่ผ่านมามีเมียนมาปิดประเทศ ทำให้เดินทางเข้าไปศึกษา ไม่สะดวก รวมทั้งถิ่นที่อยู่ของชาวไทเขินก็ห่างไกล จึงส่งผลให้การศึกษาภาษาไทเขิน มีจำนวนน้อย

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทเขินที่เชียงตุง กับเชียงใหม่ เพื่อให้ทราบว่าการที่ชาวไทเขินขาดการติดต่อกันเป็นระยะเวลา ยาวนานอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ทางการเมือง และการที่อยู่ห่างไกลกันคนละ ประเทศ การใช้ภาษาของชาวไทเขินในเมียนมาและในประเทศไทยจะมีลักษณะ เช่นใด จะยังคงเหมือนหรือแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคำศัพท์จากผู้บอกภาษาเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุ 50-60 ปี ภาษาไทเขินที่เชียงตุงเก็บข้อมูลที่บ้านยางแก้ง เอ็งยางแก้ง รัฐฉาน สาธารณรัฐแห่ง

สหภาพเมียนมา ส่วนภาษาไทยจีนที่เชียงใหม่เก็บข้อมูลที่บ้านต้นแห่นหลวงและบ้านต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง

อนึ่ง บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเสียงปฏิภาคของภาษาไทยจีนที่เมืองเชียงตุงกับภาษาไทยจีนที่จังหวัดเชียงใหม่ และจะเปรียบเทียบเฉพาะคำศัพท์ร่วมตระกูล (Cognate) ที่เป็นปฏิภาคกันเท่านั้น

เรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2531, น. 88-90) กล่าวว่า คำศัพท์ร่วมตระกูลในภาษาถิ่นตระกูลไทมี 2 ชนิด คือ

1. คำศัพท์ร่วมแท้ (Common Cognate) ได้แก่คำศัพท์ที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันมากที่สุด โดยเฉพาะคำศัพท์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นหน่วยเสียงเดียวกัน
2. คำศัพท์ร่วมเสียงปฏิภาค (Correspondent Cognate) ได้แก่คำศัพท์ที่มีรูปลักษณะต่างกันเพียงจุดใดจุดหนึ่ง เช่น พยัญชนะหรือสระ แต่สามารถหาลักษณะร่วมตระกูลของภาษาได้ว่ามีความคล้ายคลึงกัน คำศัพท์ร่วมเสียงปฏิภาคมี 5 ชนิด คือ คำศัพท์ที่มีพยัญชนะต้นต่างกัน คำศัพท์ที่มีสระต่างกัน คำศัพท์ที่มีพยัญชนะต้นควบต่างกัน คำศัพท์ที่มีทั้งพยัญชนะต้นและสระต่างกัน และคำศัพท์ที่มีพยัญชนะท้ายต่างกัน

บทความเรื่องนี้จะเปรียบเทียบคำศัพท์ร่วมตระกูลโดยพิจารณาจากคำศัพท์ร่วมแท้และคำศัพท์ร่วมเสียงปฏิภาค

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุ 50-60 ปี โดยคัดเลือกผู้บอกภาษาตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ คือ เป็นผู้ที่เกิดและมีภูมิลำเนาอยู่ในถิ่นที่เก็บข้อมูลมาตั้งแต่เกิด มีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วนสมบูรณ์ มีอาชีพที่ไม่ต้องเดินทางหรือติดต่อกับคนนอกหมู่บ้าน ผู้บอกภาษาไทยในประเทศไทยต้องเป็นผู้ที่มีการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนผู้บอกภาษาไทยจีนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาต้องเป็นผู้ที่มีการศึกษาไม่เกินระดับชั้นที่ 4 (เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) ภาษาไทยจีนที่เชียงตุง เก็บข้อมูลที่บ้านยางแก้ว เอ็งยางแก้ว รัฐฉาน สาธารณรัฐแห่ง

สหภาพเมียนมา ส่วนภาษาไทยจีนที่เชียงใหม่เก็บข้อมูลที่บ้านต้นแห่นหลวงและบ้านต้นแห่น้อย ตำบลท่าวังพร้าว อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

คำศัพท์ที่ใช้เก็บข้อมูลผู้วิจัยคัดเลือกคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น คำเรียกชื่อพืช ผัก ผลไม้ อาหารการกิน ที่อยู่อาศัย สิ่งของ เครื่องใช้ คำบอกเวลา คำเรียกชื่อวัน เดือน ปี คำเรียกเครือญาติ คำสรรพนาม คำลักษณนาม ปรากฎการณ์ธรรมชาติ จำนวนนับ คำถาม คำปฏิเสธ คำกริยาต่าง ๆ คำเรียกชื่ออวัยวะในร่างกาย คำบอกรส คำบอกขนาดสัดส่วนและลักษณะ คำบอกปริมาณ คำบอกระยะทาง คำบอกตำแหน่ง สถานที่ ฯลฯ จำนวนประมาณ 1,200 คำ หลังจากนั้นจึงไปค้นหารูปภาพที่ตรงกับรายการคำศัพท์ข้างต้น แล้วบันทึกไว้ในเครื่อง Tablet เพื่อช่วยให้ผู้บอกภาษาเข้าใจความหมายของคำที่ต้องการถามได้ชัดเจน

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาตามลำดับรายการคำที่เตรียมไว้ โดยใช้ไฟล์รูปภาพที่ได้บันทึกไว้ในเครื่อง Tablet และหากคำศัพท์คำใดที่ไม่สามารถใช้ภาพสื่อความหมายได้ ผู้วิจัยจะอธิบายความหมายของคำคำนั้น หรือแสดงท่าทางประกอบการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้บอกภาษาเข้าใจ โดยให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำศัพท์ คำละ 2-3 ครั้ง ผู้วิจัยออกเสียงคำศัพท์ตามผู้บอกภาษาเพื่อความชัดเจนและความถูกต้อง เมื่อผู้บอกภาษายืนยันว่าผู้วิจัยออกเสียงคำศัพท์ถูกต้องแล้ว จึงบันทึกข้อมูลด้วยสัญลักษณ์แทนเสียงตามระบบ IPA (International Phonetic Alphabet) หลังจากนั้นจึงบันทึกเสียงของผู้บอกภาษาด้วยเครื่องบันทึกเสียงเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูลภายหลัง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำคำศัพท์มาเปรียบเทียบและจัดกลุ่มคำศัพท์ที่เป็นปฏิภาคกัน โดยพิจารณาจากคำศัพท์ร่วมแท้และคำศัพท์ร่วมเสียงปฏิภาค

3. เสียงปฏิภาคในภาษาไทยจีนที่เชียงตุงกับภาษาไทยจีนที่เชียงใหม่

เสียงปฏิภาคของภาษาไทยจีนที่เชียงตุงกับภาษาไทยจีนที่เชียงใหม่มีทั้งเสียงปฏิภาคพยัญชนะ เสียงปฏิภาคสระ และเสียงปฏิภาควรรณยุกต์

3.1 เสียงปฏิภาคพยัญชนะ

ภาษาไทยจีนที่เชียงตุงและเชียงใหม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 19 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /p, t, k, ʔ, ph, th, kh, b, d, c, f, s, h, m, n, ŋ, l, w, j/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /p, t, k, ʔ, m, n, ŋ, w, j/ เสียงพยัญชนะของภาษาไทยจีนทั้ง 2 ถิ่นปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยจีนที่เชียงตุงกับเชียงใหม่

ลักษณะของเสียง	คุณสมบัติของเสียง	ฐานกรณ์					ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง	
		ริมฝีปาก	ริมฝีปากและฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน		
ระเบิดหรือกัก	ไม่ก้อง	ไม่มีลม	p		t		k	ʔ
	ไม่ก้อง	มีลม	ph		th		kh	
	ก้อง	ไม่มีลม	b		d			
กึ่งเสียดแทรก	ไม่ก้อง	ไม่มีลม				c		
เสียดแทรก	ไม่ก้อง	มีลม		f	s			h
นาสิก	ก้อง		m		n		ŋ	
ข้างลิ้น	ก้อง				l			
กึ่งสระ	ก้อง		w				j	

จากการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยจีนที่เชียงตุงกับภาษาไทยจีนที่เชียงใหม่พบเสียงปฏิภาคพยัญชนะ 2 ลักษณะ คือ เสียงปฏิภาคที่เหมือนกันและเสียงปฏิภาคที่ต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 เสียงปฏิภาคที่เหมือนกัน

จากการศึกษาพบเสียงปฏิภาคพยัญชนะที่เหมือนกัน 3 ลักษณะ ได้แก่ เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นเดี่ยว เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นควบ และเสียงปฏิภาคของพยัญชนะท้าย ดังนี้

3.1.1.1 เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นเดี่ยว

เสียงปฏิภาคพยัญชนะต้นเดี่ยวที่เหมือนกันของภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงและเชียงใหม่มี 19 เสียงดังนี้

	<u>ไทยถิ่นเชียงตุง</u>	<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
p-	/pɛɽ ⁵ /	/pɛɽ ⁵ /	แพะ
t-	/tew ³ /	/tew ³ /	กางเกง
k-	/ka:ɽ ³ /	/ka:ɽ ³ /	ตลาดนัด
ʔ-	/ʔu: ³ /	/ʔu: ³ /	เป็ด
ph-	/phik ⁵ /	/phik ⁵ /	พริก
th-	/tha:n ³ /	/tha:n ³ /	ถ่าน
kh-	/khiŋ ¹ /	/khiŋ ¹ /	ชิง
b-	/bit ² /	/bit ² /	เด็ด
d-	/din ² /	/din ² /	ดิน
c-	/ca:ŋ ⁵ /	/ca:ŋ ⁵ /	ข้าง
f-	/fan ¹ /	/fan ¹ /	ฝืน
s-	/sut ² /	/sut ² /	มุ้ง
h-	/ho:k ³ /	/ho:k ³ /	เกราะ
m-	/mə:j ¹ /	/mə:j ¹ /	หมอก
n-	/naŋ ¹ /	/naŋ ¹ /	ผิว
ŋ-	/ŋɛ:n ¹ /	/ŋɛ:n ¹ /	แหงน
l-	/lo: ⁵ /	/lo: ⁵ /	เกวียน
w-	/wi: ² /	/wi: ² /	พัด
j-	/ju: ⁵ /	/ju: ⁵ /	ไม้กวาด

3.1.1.2 เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นควบ

เสียงปฏิภาคพยัญชนะต้นควบที่เหมือนกันของภาษาไทยจีนที่เชียงตุงและเชียงใหม่พบเพียง 1 เสียง คือ /kw/

	<u>ไทจีนเชียงตุง</u>	<u>ไทจีนเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
kw-	/kwan ² /	/kwan ² /	ควัน
	/kwan ¹ /	/kwan ¹ /	ขวัญ
	/kwa:ŋ ¹ /	/kwa:ŋ ¹ /	กวาง

3.1.1.3 เสียงปฏิภาคของพยัญชนะท้าย

เสียงปฏิภาคพยัญชนะท้ายที่เหมือนกันของภาษาไทยจีนที่เชียงตุงและเชียงใหม่มี 9 เสียง ดังนี้

	<u>ไทจีนเชียงตุง</u>	<u>ไทจีนเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
-p	/kup ² /	/kup ² /	หมวก
-t	/pɔ:t ³ /	/pɔ:t ³ /	ปอด
-k	/ha:k ³ /	/ha:k ³ /	ราก
-ʔ	/tiʔ ² /	/tiʔ ² /	จะ
-m	/kɛ:m ⁴ /	/kɛ:m ⁴ /	แก้ม
-n	/cɔ:n ⁵ /	/cɔ:n ⁵ /	ชั่น
-ŋ	/hɔ:ŋ ³ /	/hɔ:ŋ ³ /	ร่อง
-w	/kiw ⁵ /	/kiw ⁵ /	คิ้ว
-j	/dɔ:j ² /	/dɔ:j ² /	ภูเขา

3.1.2 เสียงปฏิภาคที่ต่างกัน

จากการศึกษาพบเสียงปฏิภาคพยัญชนะที่ต่างกัน 3 ลักษณะ ได้แก่ เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นเดี่ยว เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นควบ และเสียงปฏิภาคของพยัญชนะท้าย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.2.1 เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นเดี่ยว

เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นเดี่ยวที่ต่างกันของภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่และเชียงใหม่มี 6 เสียง ดังนี้

1) เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /ph-/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /f-/

<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/phaj ² /	/faj ² /	ไฟ
/pha: ⁵ /	/fa: ⁵ /	ฟ้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ที่เป็นเสียงพยัญชนะต้น /ph-/ ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่จะเป็นเสียงพยัญชนะต้น /f-/ คำศัพท์กลุ่มนี้ภาษาไทยมาตรฐานใช้พยัญชนะ <ฟ>

2) เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /l-/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /d-/

<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/la:w ² /	/da:w ² /	ดาว
/li: ² /	/di: ² /	ดี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ที่เป็นเสียงพยัญชนะต้น /l-/ ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่จะเป็นเสียงพยัญชนะต้น /d-/ คำศัพท์กลุ่มนี้ภาษาไทยมาตรฐานใช้พยัญชนะ <ด>

3) เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /l-/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /h-/

<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/saj ³ lu: ² khem ¹ /	/saj ³ hu: ² khem ¹ /	ร้อย (เต็ม)
/khi: ⁴ le: ⁵ /	/khi: ⁴ he: ⁵ /	รักแร้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ที่เป็นเสียงพยัญชนะต้น /l-/ ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่จะเป็นเสียงพยัญชนะต้น /h-/ คำศัพท์กลุ่มนี้ภาษาไทยมาตรฐานใช้พยัญชนะ <ร>

4) เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยจีนที่เสียงตุงเป็น /w-/ ส่วนภาษาไทยจีนที่เสียงใหม่เป็น /b-/

<u>ไทยจีนเสียงตุง</u>	<u>ไทยจีนเสียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/wet ² pa:1/	/bet ² pa:1/	ตกลปลา
/wa:ŋ ² /	/ba:ŋ ² /	บาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คำศัพท์ภาษาไทยจีนเสียงตุงที่เป็นเสียงพยัญชนะต้น /w-/ ภาษาไทยจีนเสียงใหม่จะเป็นเสียงพยัญชนะต้น /b-/ คำศัพท์กลุ่มนี้ภาษาไทยมาตรฐานใช้พยัญชนะ <บ>

5) เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยจีนที่เสียงตุงเป็น /ph-/ ส่วนภาษาไทยจีนที่เสียงใหม่เป็น /p/ พบในข้อมูลเพียง 1 คำ คือ

<u>ไทยจีนเสียงตุง</u>	<u>ไทยจีนเสียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/phu: ⁴ /	/pu: ⁴ /	สัตว์ตัวผู้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คำศัพท์ภาษาไทยจีนเสียงตุงที่เป็นเสียงพยัญชนะต้น /ph-/ ภาษาไทยจีนเสียงใหม่จะเป็นเสียงพยัญชนะต้น /p/ ศัพท์นี้ภาษาไทยมาตรฐานใช้พยัญชนะ <ผ>

6) เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยจีนที่เสียงตุงเป็น /th-/ ส่วนภาษาไทยจีนที่เสียงใหม่เป็น /t/ พบในข้อมูลเพียง 1 คำ คือ

<u>ไทยจีนเสียงตุง</u>	<u>ไทยจีนเสียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/ho:ŋ ¹ tha:k ³ /	/ho:ŋ ¹ ta:k ³ /	หอยตาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คำศัพท์ภาษาไทยจีนเสียงตุงที่เป็นเสียงพยัญชนะต้น /th-/ ภาษาไทยจีนเสียงใหม่จะเป็นเสียงพยัญชนะต้น /t/ ศัพท์นี้ภาษาไทยมาตรฐานใช้พยัญชนะ <ท>

จะเห็นว่า เสียงพยัญชนะต้นของภาษาไทยจีนที่เสียงตุงและเสียงใหม่มีความแตกต่างกันหลายลักษณะ กล่าวคือ ต่างกันด้านฐานกรณ์ อาทิ เป็นเสียงที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน เช่น ข้อ 1) /ph-/ มีฐานกรณ์ที่ริมฝีปากทั้งคู่ ส่วน /f-/ มีฐานกรณ์ที่ริมฝีปากและฟัน หรือเป็นเสียงพยัญชนะคนละเสียง แต่เสียงพยัญชนะนั้นมีฐานกรณ์เดียวกัน ได้แก่ข้อ 2) คือ /l-/ เป็นเสียงข้างลิ้น (lateral) กับ /d-/

เป็นเสียงกัก (stop) แต่มีฐานกรณ์ที่ปุ่มเหงือกเหมือนกัน และข้อ 4) /w-/ เป็นเสียงกึ่งสระ (semi-vowel) กับ /b-/ เป็นเสียงกัก (stop) แต่มีฐานกรณ์ที่ริมฝีปากเหมือนกัน นอกจากนี้ยังพบคำศัพท์ที่มีลักษณะของเสียงเหมือนกัน มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันเฉพาะคุณสมบัติของเสียงคือเป็นเสียงมีลมกับไม่มีลม ได้แก่เสียง /ph-/ กับ /p/ ในข้อ 5) และ /th-/ กับ /t/ ในข้อ 6) สอดคล้องกับที่สมทรง นุราชพัฒน์ (2560, น. 41-42) ได้กล่าวถึงหลักการเปลี่ยนแปลงเสียงไว้ประการหนึ่งว่า หลักการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเกิดเสียง (place of articulation) ตำแหน่งของเสียงพยัญชนะอาจมีการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการกลมกลืนเสียงก็ได้ โดยพยัญชนะอาจเปลี่ยนตำแหน่งเกิดตามเสียงพยัญชนะที่อยู่ใกล้ซึ่งตามปรกติการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นกับตำแหน่งเกิดเสียงที่ใกล้กัน เช่น เสียงเพดานอ่อน (velars) เปลี่ยนเป็นเสียงเพดานแข็ง (palatal) หรือเสียงฟัน (dentals) เปลี่ยนเป็นเสียงปุ่มเหงือก (alveolar)

ส่วนเสียง /l-/ กับ /h-/ ในข้อ 3) มีตำแหน่งที่เกิดเสียงหรือฐานกรณ์คุณสมบัติของเสียง และลักษณะของเสียงแตกต่างกัน เสียงพยัญชนะกลุ่มนี้ภาษาไทยมาตรฐานเขียนโดยใช้พยัญชนะ <ร> แต่คนทั่วไปมักออกเสียงเหมือนเขียนด้วยพยัญชนะ <ล> คือออกเสียงเป็น /l-/ ส่วนคนไทยถิ่นเหนือและถิ่นอีสานออกเสียงเป็น /h-/ เช่น คำว่า “รัก” หรือ “ราก” ในภาษาไทยมาตรฐาน คนไทยถิ่นเหนือและถิ่นอีสานจะออกเสียงเป็น “ฮัก” และ “ฮาก” การออกเสียงลักษณะนี้ไม่สามารถกล่าวได้ว่าภาษาไทยถิ่นใดมีอิทธิพลต่อภาษาไทยถิ่นอื่นหนึ่ง เพราะเสียง /l-/ กับ /h-/ เป็นหน่วยเสียงที่มีอยู่ในทั้งสองภาษาเหมือนกัน

อย่างไรก็ดีอาจตั้งข้อสังเกตได้ว่า ผู้พูดภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่อาจจะได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่จากการสัมผัสภาษาก็เป็นได้ การสัมผัสภาษา (Language Contact) หมายถึงกระบวนการที่ภาษา 2 ภาษาหรือหลายภาษามีอิทธิพลต่อกัน มักจะเกิดขึ้นในสังคมที่มีภาวะสองภาษาหรือภาวะหลายภาษา เนื่องจากในสังคมดังกล่าวมีผู้รู้สองภาษาหรือมีผู้รู้หลายภาษาที่อาจใช้ภาษา 2 ภาษาหรือหลายภาษาสลับกันหรือปนกัน ภาษาจึงมีอิทธิพลต่อกันและกัน (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2556, น. 92) จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลผู้วิจัย

พบว่า ผู้พูดภาษาไทยถิ่นมีการติดต่อสื่อสารกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ในโอกาสต่างๆ อยู่เสมอ เช่น การซื้อขายสินค้าในชีวิตประจำวัน ในที่นี้ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่จึงมีอิทธิพลต่อภาษาไทยถิ่น เพราะเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากกว่า

3.1.2.2 เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นควบ

เสียงปฏิภาคพยัญชนะต้นควบที่ต่างกันของภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงและเชียงใหม่มี 2 เสียง ดังนี้

1) เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงเป็น /kw-/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /kwh-/

<u>ไทยถิ่นเชียงตุง</u>	<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/kwa:j ² /	/khwa:j ² /	ควาย
/kwam ³ /	/khwam ³ /	คว่ำ

2) เสียงพยัญชนะต้นในภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงเป็น /k-/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /kw-/

<u>ไทยถิ่นเชียงตุง</u>	<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/ma:k ³ ke:ŋ ¹ /	/ba ⁴ kwe:ŋ ¹ /	มะเขือพวง

จะเห็นว่า เสียงพยัญชนะต้นควบของภาษาไทยถิ่นมีความแตกต่าง 2 แบบ คือ แบบที่ทั้งสองภาษาเป็นเสียงพยัญชนะต้นควบเช่นเดียวกัน แต่เป็นคนละหน่วยเสียง กล่าวคือ ที่เชียงตุงเป็นเสียง /kw-/ ซึ่งเป็นเสียงไม่มีลิ้ม แต่ที่เชียงใหม่เป็นเสียง /khw-/ ซึ่งเป็นเสียงมีลิ้ม ส่วนแบบที่สอง คือ ภาษาหนึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นควบ แต่อีกภาษาหนึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ได้แก่ คำว่า ‘มะเขือพวง’ ภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว /k-/ ในขณะที่ภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบ /kw-/

3.1.2.3 เสียงปฏิภาคของพยัญชนะท้าย

เสียงปฏิภาคพยัญชนะท้ายที่ต่างกันของภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงและเชียงใหม่ มี 2 เสียง ดังนี้

1) เสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงเป็น /-p/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /-k/ พบในข้อมูลเพียง 1 คำ คือ

ไทยถิ่นเชียงตุง	ไทยถิ่นเชียงใหม่	ความหมาย
/tɛp ² /	/tɛk ² /	กต

2) เสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงเป็น /-ŋ/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่เป็น /-m/ พบในข้อมูลเพียง 1 คำ คือ

ไทยถิ่นเชียงตุง	ไทยถิ่นเชียงใหม่	ความหมาย
/tɛ:ŋ ¹ /	/tɛ:m ¹ /	แถม

เสียงพยัญชนะท้ายของภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงและเชียงใหม่ข้างต้นแตกต่างกันที่ตำแหน่งของฐานกรณ์ แต่มีลักษณะของเสียงเหมือนกัน กล่าวคือ /-p/ มีฐานกรณ์ที่ริมฝีปาก ส่วน /-k/ มีฐานกรณ์ที่เพดานอ่อน แต่ลักษณะของเสียงเป็นเสียงกัก ไม่มีลมเหมือนกัน และ /-m/ มีฐานกรณ์ที่ริมฝีปาก ส่วน /-ŋ/ มีฐานกรณ์ที่เพดานอ่อน แต่ลักษณะของเสียงเป็นเสียงนาสิกเหมือนกัน แต่ความแตกต่างลักษณะนี้พบเป็นจำนวนน้อย จึงควรมีการศึกษาวิจัยต่อไปเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2 เสียงปฏิภาคสระ

ภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงและเชียงใหม่มีหน่วยเสียงสระ 18 หน่วยเสียงเท่ากัน แยกเป็นสระเสียงสั้นและยาวอย่างละ 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, i, i:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ ทั้งสองภาษามีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /ia, ia, ua/ เสียงสระของภาษาไทยถิ่นทั้ง 2 ถิ่น ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบหน่วยเสียงสระภาษาไทยจีนที่เชียงตุงกับเชียงใหม่

ระดับลิ้น	ตำแหน่งของลิ้น ลักษณะของริมฝีปาก		
	ลิ้นส่วนหน้า ไม่ห่อริมฝีปาก	ลิ้นส่วนกลาง ไม่ห่อริมฝีปาก	ลิ้นส่วนหลัง ห่อริมฝีปาก
สูง	i i:	i i:	u u:
กลางค่อนข้างสูง	e e:	ɔ ɔ:	o o:
กลางค่อนข้างต่ำ	ɛ ɛ:		ɔ ɔ:
ต่ำ		a a:	
สระประสม	ia	ia	ua

จากการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยจีนที่เชียงตุงกับภาษาไทยจีนที่เชียงใหม่พบเสียงปฏิภาคสระ 2 ลักษณะ คือ เสียงปฏิภาคที่เหมือนกันและเสียงปฏิภาคที่ต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 เสียงปฏิภาคที่เหมือนกัน

จากการศึกษาพบว่า เสียงปฏิภาคสระที่เหมือนกันของภาษาไทยจีนที่เชียงตุงและเชียงใหม่มี 18 เสียง ดังนี้

	ไทยจีนเชียงตุง	ไทยจีนเชียงใหม่	ความหมาย
i	/sin ³ /	/sin ³ /	ผ้าถุง
i:	/pi:k ³ /	/pi:k ³ /	ปีก
e	/cep ² /	/cep ² /	ปวด
e:	/le:w ¹ /	/le:w ¹ /	นกเหยี่ยว
ɛ	/khep ² /	/khep ² /	รองเท้า
ɛ:	/me: ³ /	/me: ³ /	สัตว์ตัวเมีย
i	/ʔiŋ ³ /	/ʔiŋ ³ /	อึ้งอ่าง
i:	/mi: ² /	/mi: ² /	มือ

	<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
อ	/lək ³ /	/lək ³ /	ลึก
อ:	/kə:n ¹ /	/kə:n ¹ /	พะอง ³
a	/khan ¹ /	/khan ¹ /	พาน
a:	/sət ³ /	/sət ³ /	เสื่อ
u	/kup ² /	/kup ² /	หมวก
u:	/hu: ¹ /	/hu: ¹ /	หู
o	/khop ² /	/khop ² /	กัด
o:	/ko:j ⁴ /	/ko:j ⁴ /	กล้วย
ว	/hɔj ⁵ /	/hɔj ⁵ /	แขวน
ว:	/cə:n ⁵ /	/cə:n ⁵ /	ช้อน

3.2.2 เสียงปฏิภาคที่ต่างกัน

เสียงปฏิภาคสระของภาษาไทเขินที่เชียงตุงและเชียงใหม่มีความแตกต่าง 2 แบบ คือ แบบที่ทั้งสองถิ่นเป็นเสียงสระเดี่ยวเช่นเดียวกัน แต่เป็นคนละหน่วยเสียง และแบบที่ถิ่นหนึ่งเป็นเสียงสระเดี่ยว แต่อีกถิ่นหนึ่งเป็นเสียงสระประสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.2.1 ทั้งสองถิ่นเป็นเสียงสระเดี่ยวเหมือนกัน แต่เป็นคนละหน่วยเสียง

1) เสียงสระเดี่ยวในภาษาไทเขินที่เชียงตุงเป็น /i/ ส่วนภาษาไทเขินที่เชียงใหม่เป็น /i:/

	<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
	/piŋ ¹ /	/pi:ŋ ¹ /	ปลิง
	/kim ² /	/ki:m ² /	คิม

³ พะอง หมายถึง ไม้ไผ่ป่าตัดแขนงให้ยาวพอที่เท้าจะเหยียบขึ้นลงได้ สำหรับผูกพาดขึ้นต้นไม้ต่างบ้านได้ ถ้าต้นไม้สูงมากก็อาจใช้ไม้ไผ่หลายลำผูกต่อ ๆ กันขึ้นไป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 826)

2) เสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงเป็น /u/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่ เชียงใหม่เป็น /u:/

<u>ไทยถิ่นเชียงตุง</u>	<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/puk ³ /	/pu:k ³ /	ปลุก
/cuŋ ¹ /	/cu:ŋ ¹ /	จุง, ลาก

3) เสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงเป็น /e:/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่ เชียงใหม่เป็น /e/

<u>ไทยถิ่นเชียงตุง</u>	<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/te:m ¹ /	/tem ¹ /	เต็ม
/me:n ¹ /	/men ¹ /	เหม็น

4) เสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นที่เชียงตุงเป็น /o:/ ส่วนภาษาไทยถิ่นที่ เชียงใหม่เป็น /o/

<u>ไทยถิ่นเชียงตุง</u>	<u>ไทยถิ่นเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/khaw ⁴ to:m ⁴ /	/khaw ⁴ tom ⁴ /	ข้าวต้ม
/mo:n ² /	/mon ² /	กลม

เสียงปฏิภาณของสระกลุ่มนี้แตกต่างกันที่ลักษณะความสั้นยาวของเสียงสระ นั่นคือ ในขณะที่ถิ่นหนึ่งเป็นสระเสียงสั้นอีกถิ่นหนึ่งจะเป็นสระเสียงยาว ดุษฎีพร ชำนิโรคคานต์ (2526, น. 34) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงเสียงสระนั้นสระเสียงสั้น มักเปลี่ยนเป็นสระเสียงยาว อย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้การเปลี่ยนแปลงของ เสียงสระไม่ได้เป็นไปในทางเดียวกันจึงไม่สามารถสรุปได้ว่าภาษาไทยถิ่นใด เป็นถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลง ดังที่พบว่าคำศัพท์บางคำภาษาไทยถิ่นเชียงตุงเป็น สระเสียงยาวแต่ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่เป็นสระเสียงสั้น ในขณะที่คำศัพท์บางคำ ภาษาไทยถิ่นเชียงตุงเป็นสระเสียงสั้นแต่ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่เป็นสระเสียงยาว

5) เสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยจีนที่เสียงตุงเป็น /e/ หรือ /e:/ ส่วนภาษาไทยจีนที่เสียงใหม่เป็น /e:/

<u>ไทยจีนเสียงตุง</u>	<u>ไทยจีนเสียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/nok ⁵ kew ⁴ /	/nok ⁵ kɛ:w ⁴ /	นกแก้ว
/khaw ⁴ khep ³ /	/khaw ⁴ khɛ:p ³ /	ข้าวเกรียบ
/ce: ³ /	/ce: ³ /	แซ่ (ผ้า)

6) เสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยจีนที่เสียงตุงเป็น /e/ ส่วนภาษาไทยจีนที่เสียงใหม่เป็น /e/

<u>ไทยจีนเสียงตุง</u>	<u>ไทยจีนเสียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/khem ¹ /	/khem ¹ /	เข็ม
/hep ² /	/hep ² /	เห็บ

7) เสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยจีนที่เสียงตุงเป็น /o/ ส่วนภาษาไทยจีนที่เสียงใหม่เป็น /u/

<u>ไทยจีนเสียงตุง</u>	<u>ไทยจีนเสียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/phak ² boŋ ⁴ /	/phak ² buŋ ⁴ /	ผักนึ่ง
/thoŋ ¹ /	/thuŋ ¹ /	ยาม

8) เสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยจีนที่เสียงตุงเป็น /o/ หรือ /o:/ ส่วนภาษาไทยจีนที่เสียงใหม่เป็น /o/

<u>ไทยจีนเสียงตุง</u>	<u>ไทยจีนเสียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/khok ⁵ /	/khok ⁵ /	ครกตำข้าว
/lom ² /	/lom ² /	ลม
/khon ¹ /	/khon ¹ /	ขน

เสียงปฏิภาคของสระกลุ่มนี้แตกต่างกันที่ระดับของลิ้น เช่น ภาษาไทยจีนที่เสียงตุงเป็น /e/ หรือ /e:/ ลิ้นระดับกลางสูง ส่วนภาษาไทยจีนที่เสียงใหม่เป็น /e:/ ลิ้นระดับกลางต่ำ หรือภาษาไทยจีนที่เสียงตุงเป็น /o/ ลิ้นระดับกลางสูง ส่วนภาษาไทยจีนที่เสียงใหม่เป็น /u/ ลิ้นระดับสูง เป็นต้น

3.2.2.2 ภาษาหนึ่งเป็นเสียงสระเดี่ยว แต่อีกภาษาหนึ่งเป็นเสียงสระประสม

1) ภาษาไทเขินเชียงตุงใช้เสียงสระเดี่ยว /o:/ ส่วนภาษาไทเขินเชียงใหม่ใช้สระประสม /ia/

<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/ma:k ³ fo:ŋ ² /	/ba ³ fiaŋ ² /	มะเฟือง
/pho:k ² /	/phiak ² /	เผือก

2) ภาษาไทเขินเชียงตุงใช้เสียงสระเดี่ยว /u:/ ส่วนภาษาไทเขินเชียงใหม่ใช้สระประสม /ua/

<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/khu: ³ /	/khua ³ /	คั่ว
/hu:p ³ /	/huap ³ /	กอบ

3) ภาษาไทเขินเชียงตุงใช้เสียงสระเดี่ยว /e/ หรือ /e:/ ส่วนภาษาไทเขินเชียงใหม่ใช้สระประสม /ia/

<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/hew ³ /	/hiaw ³ /	เหี่ยว
/ce:p ³ khew ⁴ /	/ce:p ³ khiaw ⁴ /	ปวดฟัน

4) ภาษาไทเขินเชียงตุงใช้เสียงสระเดี่ยว /o:/ ส่วนภาษาไทเขินเชียงใหม่ใช้สระประสม /ua/

<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
/ho: ¹ /	/hua ¹ /	หัว
/no:t ³ /	/nuat ³ /	หนด

เสียงสระที่ปฏิภาคกันในกลุ่มนี้เป็นเสียงที่มีตำแหน่งของลิ้นและลักษณะของริมฝีปากเหมือนกัน เช่น ภาษาไทเขินที่เชียงตุงใช้เสียงสระ /o:/ ส่วนภาษาไทเขินที่เชียงใหม่ใช้เสียงสระ /ia/ ซึ่งมีตำแหน่งของลิ้นอยู่ที่ลิ้นส่วนหลังค่อนกลางและไม่ห่อริมฝีปากเหมือนกัน หรือภาษาไทเขินที่เชียงตุงใช้เสียงสระ /u:/ ส่วน

ภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่ใช้เสียงสระ /ua/ ซึ่งมีตำแหน่งของลิ้นอยู่ที่ลิ้นส่วนหลัง และห่อริมฝีปากเหมือนกัน เป็นต้น

3.3 เสียงปฏิภาควรรณยุกต์

การวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของ Gedney (1972)⁴ แล้วนำมาหาสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์โดยใช้โปรแกรม Praat เวอร์ชัน 5.4.04 ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่

	A	B	C	DS	DL
1	ว.1 (25)		ว.4	ว.2	
2	┘	ว.3 (22)	┘	┘	ว.3 (22)
3	ว.2 (23)	┘			┘
4	┘		ว.5 (32) ┘		

ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่

	A	B	C	DS	DL
1	ว.1 (13)		ว.4	ว.2	
2	┘	ว.3 (21)	┘	┘	ว.3 (21)
3	ว.2 (23)	┘			┘
4	┘		ว.5 (31) ┘		

⁴ ช่อง A ได้แก่ พยางค์เป็นซึ่งเขียนด้วยภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ
 ช่อง B ได้แก่ พยางค์เป็นซึ่งเขียนด้วยภาษาไทยมาตรฐานที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ
 ช่อง C ได้แก่ พยางค์เป็นซึ่งเขียนด้วยภาษาไทยมาตรฐานที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ
 ช่อง DS ได้แก่ พยางค์ตาย สระเสียงสั้น
 ช่อง DL ได้แก่ พยางค์ตาย สระเสียงยาว

เมื่อนำหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยเ็นทั้งสองถิ่นมาเปรียบเทียบกัน
ปรากฏเสียงปฏิภาคในตารางข้างล่างนี้

ลำดับเสียงวรรณยุกต์	ไทเขินเชียงตุง	ไทเขินเชียงใหม่
วรรณยุกต์ที่ 1	เสียงต่ำ-ขึ้น (25)	เสียงต่ำ-ขึ้น (13)
วรรณยุกต์ที่ 2	เสียงต่ำ-ขึ้น (23)	เสียงต่ำ-ขึ้น (23)
วรรณยุกต์ที่ 3	เสียงต่ำ-ระดับ (22)	เสียงต่ำ-ตก (21)
วรรณยุกต์ที่ 4	เสียงกลาง-ระดับ (33)	เสียงกลาง-ตก (32)
วรรณยุกต์ที่ 5	เสียงกลาง-ตก (32)	เสียงกลาง-ตก (31)

จากการวิเคราะห์พบว่า เสียงปฏิภาควรรณยุกต์ของภาษาไทยเ็นที่เชียงตุง
กับภาษาไทยเ็นที่เชียงใหม่มีทั้งที่เหมือนกันและคล้ายกัน ในตัวอย่างต่อไปนี้
ผู้วิจัยจะใช้หมายเลขวรรณยุกต์ 2 หลัก เพื่อแสดงลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียง
วรรณยุกต์ให้เห็นได้ชัด ดังนี้

**3.3.1 ภาษาไทเขินที่เชียงตุงและเชียงใหม่มีลักษณะของเสียงวรรณยุกต์
เหมือนกัน และมีการขึ้น-ลงของเสียงเหมือนกันหรือต่างกันไม่มากนัก** เสียง
วรรณยุกต์ลักษณะนี้มี 3 เสียง คือ

1) เสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ภาษาไทเขินเชียงตุงและเชียงใหม่เป็นเสียงต่ำ-ขึ้น
เหมือนกัน แต่มีระดับเสียงต่างกัน กล่าวคือ ภาษาไทเขินเชียงตุงมีจุดเริ่มต้นของ
เสียงอยู่ในระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนขึ้นไปยังระดับเสียงที่ 5 (25) ส่วนภาษาไทยเ็น
เชียงใหม่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับเสียงที่ 1 แล้วเลื่อนขึ้นไปยังระดับเสียงที่
3 (13) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งเขียนด้วยภาษาไทยมาตรฐานที่
ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง <ข ฉ ร ฎ ฒ ฝ ฝ ศ ษ ส ห>
หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ <หง ญ หน หน หน หน หน หน> หรืออักษรกลาง
<ป ต ก จ> ปรากฏในช่องวรรณยุกต์ A 1.2 เช่น

<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
waj: ²⁵	waj ¹³	หาวาย
hiŋ ²⁵	hiŋ ¹³	สวิง
pu: ²⁵	pu: ¹³	ปู่

2) เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ภาษาไทเขินเชียงตุงและเชียงใหม่เป็นเสียงต่ำ-ขึ้นเหมือนกันและมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนขึ้นไปยังระดับเสียงที่ 3 (23) เหมือนกัน หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยัญชนะซึ่งเป็นเสียงสั้นด้วยภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง <อ บ ด> หรืออักษรต่ำ <พ ภ ท ธ ฉ พ ค ฆ ช ฟ ช ฮ ม น ง ล ร ว ย ญ> ปรากฏในช่องวรรณยุกต์ A 3,4 นอกจากนี้ยังเกิดกับพยัญชนะตายสระเสียงสั้น ซึ่งมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง <ข ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห> หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ <หง ทญ หน หม หย หร หล หว> หรืออักษรกลาง <ป ต ก จ อ บ ด> ปรากฏในช่องวรรณยุกต์ DS 1,2,3 เช่น

<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
do:j ²³	do:j ²³	ภูเขา
juŋ ²³	juŋ ²³	ยุ่ง
sut ²³	sut ²³	มุ้ง

3) เสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ภาษาไทเขินเชียงตุงและเชียงใหม่เป็นเสียงกลาง-ตกเหมือนกัน แต่มีระดับเสียงต่างกัน กล่าวคือ ภาษาไทเขินเชียงตุงมีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนลงไปยังระดับเสียงที่ 2 (32) ส่วนภาษาไทเขินเชียงใหม่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนลงไปยังระดับเสียงที่ 1 (31) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยัญชนะซึ่งเป็นเสียงสั้นด้วยภาษาไทยมาตรฐานที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ <พ ภ ท ธ ฉ พ ค ฆ ช ฟ ช ฮ ม น ง ล ร ว ย ญ> ปรากฏในช่องวรรณยุกต์ C 4 นอกจากนี้ยังเกิดกับพยัญชนะตายสระเสียงสั้น ซึ่งมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ ปรากฏในช่องวรรณยุกต์ DS 4 เช่น

<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
lo: ³²	lo: ³¹	เกวียน
caw ³²	caw ³¹	เข้า
peɿ ³²	peɿ ³¹	แพะ

3.3.2 ภาษาไทเขินที่เชียงตุงและเชียงใหม่มีลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน แต่มีการขึ้น-ลงของเสียงต่างกันไม่มากนัก เสียงวรรณยุกต์ลักษณะนี้มี 2 เสียง คือ

4) เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ภาษาไทเขินเชียงตุงเป็นเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ระดับ มีจุดเริ่มต้นถึงจุดจบของเสียงอยู่ในระดับเสียงที่ 2 (22) โดยตลอด ส่วนภาษาไทเขินเชียงใหม่เป็นเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนลงไปยังระดับเสียงที่ 1 (21) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งเขียนด้วยภาษาไทยมาตรฐานที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง <ข ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ช ส ห> หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ <หง หลญ หน หม หย หร หล หว> หรืออักษรกลาง <ป ต ก จ อ บ ด> หรืออักษรต่ำ <พ ภ ท ธ ฒ ท ค ฆ ช ฟ ช ฮ ม น ง ล ร ว ย ญ> ปรากฏในช่องวรรณยุกต์ B 1,2,3,4 นอกจากนี้ยังเกิดกับพยางค์ตายสระเสียงยาวซึ่งมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรต่ำที่มี ห นำ หรืออักษรกลาง หรืออักษรต่ำ ปรากฏในช่องวรรณยุกต์ DL 1,2,3,4 เช่น

<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
ki: ²²	ki: ²¹	เครื่องทอผ้า
ɿij ²²	ɿij ²¹	อึ่งอ่าง
ka:t ²²	ka:t ²¹	ตลาด

5) เสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ภาษาไทเขินเชียงตุงเป็นเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ มีจุดเริ่มต้นถึงจุดจบของเสียงอยู่ในระดับเสียงที่ 3 (33) โดยตลอด ส่วนภาษาไทเขินเชียงใหม่เป็นเสียงวรรณยุกต์กลาง-ตก มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ในระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนลงไปยังระดับเสียงที่ 2 (32) หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น

ซึ่งเขียนด้วยภาษาไทยมาตรฐานที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง <ช ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห> หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ <หง หญ หน หม หย หร หล หว> หรืออักษรกลาง <ป ต ก จ อ บ ด > ปรากฏในช่องวรรณยุกต์ C 1,2,3 เช่น

<u>ไทเขินเชียงตุง</u>	<u>ไทเขินเชียงใหม่</u>	<u>ความหมาย</u>
ja: ³³	ja: ³²	หญ้า
sa: ³³	sa: ³²	ตะกร้า
bi: ³³	bi: ³²	แมลงปอ

จากผลการศึกษาข้างต้นจะเห็นว่า ภาษาไทเขินที่เชียงตุงและเชียงใหม่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงเท่ากัน เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทเขินทั้ง 2 ถิ่นมีทั้งที่เหมือนกันและคล้ายกัน ทั้งลักษณะของเสียงและการขึ้นลงของเสียงวรรณยุกต์

4. สรุป

จากการศึกษาเสียงปฏิภาคพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ของคำศัพท์ในภาษาไทเขินที่เชียงตุง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา กับภาษาไทเขินที่จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย จะเห็นได้ว่า แม้ผู้พูดภาษาไทเขินทั้งสองกลุ่มจะอยู่คนละประเทศ และระยะทางของถิ่นที่อยู่ก็ห่างไกลกันมาก รวมถึงชาวไทเขินทั้งสองกลุ่มก็ขาดการติดต่อกันมาเป็นเวลานาน เนื่องจากการไปมาหาสู่กันเป็นไปด้วยความยากลำบาก ประกอบกับที่ผ่านมามีเมียนมาปิดประเทศนานถึงประมาณ 30 ปี แต่ผลการศึกษาพบว่า มีคำศัพท์จำนวนมากที่คนทั้งสองกลุ่มนี้ยังใช้เหมือนกันและคล้ายคลึงกัน แสดงให้เห็นว่า ชาวไทเขินทั้ง 2 ถิ่นยังคงสามารถรักษาภาษาดั้งเดิมของตนไว้ได้เป็นอย่างดี

สาเหตุที่ชาวไทเขินในเชียงตุงยังคงใช้ภาษาของตนอยู่ในชีวิตประจำวัน เป็นเพราะชาวไทเขินดำรงชีวิตอยู่ใน “เือง” หรือตำบลเดียวกัน ในเืองจะมีหมู่บ้านของชาวไทเขินรวมกันอยู่หลายหมู่บ้าน การรวมตัวกันอยู่เป็นหมู่บ้านและตำบลจึงส่งผลให้ชาวไทเขินยังพูดและดำรงวัฒนธรรมของตนไว้ได้

ส่วนผู้พูดภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่ก็ยังคงรักษาภาษาพูดของตนไว้ได้เป็นอย่างดีเช่นกัน ผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะผู้พูดภาษาไทยถิ่นดำรงชีวิตอยู่ด้วยกันเป็นชุมชนใหญ่ ทั้งยังอยู่ในพื้นที่ที่พูดภาษาไทยถิ่นเหนือซึ่งเป็นภาษาในกลุ่มไตเหมือนกัน นอกจากนี้ชาวไทเขินที่เชียงใหม่ยังมีความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ของตน จึงยังคงพยายามรักษาอัตลักษณ์ของตนไว้ ดังที่ผู้วิจัยพบว่าชาวไทเขินที่บ้านต้นแหนหลวงและบ้านต้นแหนน้อยซึ่งเป็นแหล่งเก็บข้อมูลยังคงสามารถดำรงวัฒนธรรมของชาวไทเขินไว้ได้ รวมถึงมีปราชญ์ชาวบ้านที่ยังคงพยายามเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับชีวิตและวัฒนธรรมของชาวไทเขิน ทั้งยังเก็บรักษาเครื่องมือทำกิน และเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น เครื่องมือทำนา เครื่องประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทเขินอีกด้วย

นอกจากการใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันและคล้ายคลึงกันแล้ว ผู้วิจัยยังพบคำศัพท์ที่เสียงสระมีปฏิภาคกันอย่างเป็นระบบด้วย อาทิ ภาษาไทเขินเชียงตุงใช้เสียงสระเดี่ยว แต่ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ใช้สระประสม เช่น /o:/ เป็น /ia/ หรือ /o:/ เป็น /ua/ และไม่พบคำศัพท์ปฏิภาคกลุ่มที่ภาษาไทยถิ่นเชียงตุงใช้เสียงสระประสม แต่ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ใช้สระเดี่ยว เสียงปฏิภาคที่พบนี้เกิดจากการเปลี่ยนเสียง ดังที่ดุซงญอ ชานโรคนานต์ (2526, น. 32-33) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนเสียงที่เกิดกับเสียงสระไว้ว่าสามารถเกิดได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ การเปลี่ยนเป็นเสียงสระประสม (diphthongization) เช่น /u:/ เปลี่ยนเป็น /ua/ และการเปลี่ยนเป็นเสียงสระเดี่ยว (monophthongization) เช่น /ua/ เปลี่ยนเป็น /o:/ การศึกษาครั้งนี้พบว่า เมื่อภาษาไทยถิ่นเชียงตุงเป็นเสียงสระเดี่ยว ภาษาไทเขินเชียงใหม่จะเป็นสระประสมเสมอ อย่างไรก็ตามไม่สามารถสรุปได้ว่าเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นเชียงตุงที่ปฏิภาคกับเสียงสระประสมในภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่เกิดจากการเปลี่ยนเป็นเสียงสระประสม หรือเกิดจากการเปลี่ยนเป็นเสียงสระเดี่ยว เนื่องจากเป็นการศึกษาภาษาที่ใช้ในสมัยเดียวกัน ไม่ใช่ข้อมูลภาษาต่างสมัย

สำหรับเสียงวรรณยุกต์พบว่า ภาษาไทเขินที่เชียงตุงและเชียงใหม่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงเท่ากัน เสียงปฏิภาคมีทั้งที่เหมือนกันและคล้ายกัน ทั้งลักษณะของเสียงและการขึ้นลงของเสียงวรรณยุกต์

ผลการศึกษาดังนี้จึงช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่
กับภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการขยายขอบเขตการศึกษา
ภาษาตระกูลไทที่สำคัญอีกภาษาหนึ่งให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้
ยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการวางแผนภาษาและ
หน่วยงานที่ต้องการจัดการฟื้นฟูและอนุรักษ์ภาษาที่อยู่ในภาวะวิกฤตได้นำผลการ
ศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการทำงาน รวมทั้งหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว
ระดับชาติและระดับท้องถิ่นยังสามารถนำข้อมูลจากการศึกษานี้ไปใช้เป็นพื้นฐาน
ในการสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านไทยถิ่นที่เชียงใหม่ได้ โดยอาจ
ฟื้นฟูจุดเด่นด้านประเพณีและวิถีชุมชน อาหารพื้นถิ่น ตำนานพื้นถิ่น และภาษา
พื้นถิ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ดุष्ฎิพร ชำนิโรตคานต์. (2526). *ภาษาศาสตร์เชิงประวัติและภาษาไทยเปรียบเทียบ*.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภาพ โลหิตกุล. (2538). *คนไทยในอุษาคเนย์*. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. (2531). *ภาษาถิ่นตระกูลไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2560). *ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและ
วัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2556). *ภาษาศาสตร์สังคม (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพัช บวรวิภา, วิภาพร หงษ์เวียงจันทร์, และเนมิ อุณากรสวัสดิ์. (2562).
*การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยถิ่นที่เชียงใหม่ สภารณรัฐแห่งสหภาพ
เมียนมากับภาษาไทยถิ่นที่จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย (รายงานวิจัย)*.
กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Egerod, S. (1959). Essentials of Khün phonology and script. *Acta Orientalia*, 24(3-4),
123-146.
- Gedney, W. J. (1972). A checklist for determining tones in Tai dialects. In M.E. Smith
(Ed.), *Studies in linguistics in honor of George L. Trage* (pp. 423-437).
The Hague, Netherlands: Mouton.
- Owen, W. R. (2012). A tonal analysis of contemporary Tai Khuen varieties.
Journal of the Southeast Asian Linguistics Society (JSEALS), 5, 12-31.
- Petsuk, R. (1978). *General characteristics of the Khün language*
(Unpublished master's thesis). Mahidol University, Bangkok, Thailand.